

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN

Etelä-Suomen luontopalvelut

PL 94

01301 Vantaa

kirjaamo@metsa.fi

11.3.2014

Kvarnbyn tiekunta, pj. Kjell Nordström

tiekunta@kvarnby.net

kjell.nordstrom@elisanet.fi

Metsähallitus Kvarnbyn tiekunnan osakkaana pyytää saattamaan tiekunnan tietoon ja edelleen toimenpiteitä varten seuraavaa:

Metsähallitus on osakkaana Kvarnbyn yksityistiessä. Kvarnbyntien vaikutuspiirissä on Metsähallituksen hallinnoima Meikon luonnonsuojelualue (ks. kartta, liite 1), johon kuuluu useita kiinteistöjä. Näistä suurimmat Kvarnbyn tien vaikutuspiirissä ovat kiinteistöt Kvarnbyskog (257-450-8-49) ja Suojelu-Meiko (257-891-1-3).

Luonnonsuojelualueiden tieyksiköt tulisi Maanmittauslaitoksen ohjeistuksen ([Käsikirja yksityisteiden tienpidon osittelusta](#), s. 24 - 26 (Maanmittauslaitoksen julkaisuja nro 92, Kehittämiskeskus 2010) mukaisesti määrätä erityisliikenteenä (EL). Käsikirjan mukaan luonnonsuojelualueet jaetaan kolmeen luokkaan käyttömäärien perusteella. Näistä Meikon luonnonsuojelualue kuuluu luokkaan "vähäisen asiakasliikenteen alue", jonka tieyksiköt määrätään liikenteen määrän ja laadun perusteella. Tällaiselle alueelle on tunnusomaista vähäinen palveluvarustus.

Meikossa ei toistaiseksi ole Metsähallituksen ylläpitämää retkeilyn palveluvarustusta. Pysäköintialue on Kirkkonummen kunnan hoidossa. Metsähallituksella on kuitenkin tarkoitus varustaa Meikoon opastettu retkeilyreitti ja tulentekopaikka.

Meikon luonnonsuojelualueen käyntimääräksi on kävijälaskennan perusteella arvioitu 17 000 käyntiä vuodessa vuonna 2013. Tämä määrä jakaantuu Meikon pohjois- ja eteläosien kesken ja usealle saapumistielle, joissa Metsähallitus on osakkaana.

Meikon luonnonsuojelualueella ei harjoiteta metsätaloutta. Alueelle ei myöskään ole suunnitteilla sellaista ennallistamis- tai luonnonhoitotyötä, mikä edellyttäisi liikkumista työkoneilla tai raskailla ajoneuvoilla. Alueen huoltoon ja valvontaan liittyvä liikenne hoidetaan henkilöautolla.

Metsähallitus huomauttaa, että Metsähallitus ei vastaa yksityisomistuksessa olevien yksityisten luonnonsuojelualueiden (YSA-alueet) tieyksiköistä, vaan niistä vastaa maanomistaja.

Metsähallituksen pyytää kohteliaimmin muutosta Metsähallitukselle määrättyihin tieyksiköihin ja –maksuihin vuodesta 2015 alkaen. Nykyiset tieyksiköt, joiden perusteella maksu on laskettu, eivät vastaa Metsähallituksen todellista tienkäyttöä. Tieyksiköinti Meikon luonnonsuojelualueen osalta Kvarnbyntiellä tulisi tarkastella yhtenä kokonaisuutena erityisliikenteenä, jolloin laskentaperusteena olisivat suojelualueen käyntimäärä ja huoltoon ja valvontaan liittyvän ajon määrä. Metsähallitus esittää, että tiekunta valtuuttaisi hoitokunnan valmistelemaan yksiköinnin tarkastusta yhteistyössä Metsähallituksen kanssa vuoden 2014 aikana.

Kuopiossa 11.3.2014

Arja Halinen
Erikoissuunnittelija
arja.halinen@metsa.fi
Puh. 0400 364 804

LIITTEET

Liite 1. Kartta Meikon luonnonsuojelualueesta.

Liite 2. Ote Maanmittauslaitoksen julkaisusta Käsikirja yksityisteiden tienpidon osittelusta, s. 24-26.

Liite 1. Kartta Meikon luonnonsuojelualueesta (Metsähallituksen hallinnassa, vihreä rasteri). Yksityiset luonnonsuojelualueet (YSA-alueet) osoitettu vaaleanpunaisella rasterilla.

Yritystoiminnasta johtuvaa liikennettä

- liikeyritys: pankki, posti, kauppa, parturi tms.
- kauppapuutarha
- uimaranta
- golfkenttä
- venesatama
- teollisuuslaitos
- soran- tai muiden maa-ainesten otto- ja kaivospaikka
- turvetuotantoalue
- matkailunähtävyys
- ampumarata
- metsästysmaja
- yritysten lomanviettopaikat
- laskettelurinne
- jne.

Esimerkkejä:

a) Golfkentällä on 300 jäsentä. Jäsenet tekevät keskimäärin 30 matkaa päivässä 120 päivän ajan vuodessa. Painoluvuksi saadaan:

$$2 \times 30 \text{ kertaa/päivä} \times 120 \text{ päivää/vuosi} \times 1 \text{ tonni} = 7\,200 \text{ tonnia/vuosi}$$

b) Maatilan yhteydessä olevalta sora- ja murskintuotantolaitokselta ajetaan soraa noin 300 irtokuutiometriä ($i\text{-m}^3$) vuodessa. Yksi irtokuutiometri soraa painaa n. 1,6 tonnia. Kuljetukseen käytetään 4-akselista kuorma-autoa, jonka kuormakoko 17 tonnia, tyhjäpaino 15 ja kokonaispaino 32 tonnia.

$$\text{Soran paino: } 300 \text{ i-m}^3 \times 1,6 \text{ tonnia} = 480 \text{ tonnia}$$

$$\text{Täysiä kuormia: } 480 \text{ tonnia} / 17 \text{ tonnia} = 28 \text{ kpl}$$

$$\text{Kuljetuksen kokonaispaino: } 28 \times 32 \text{ t} + 28 \times 15 \text{ t} = 1\,316 \text{ tonnia/vuosi}$$

Luonnonsuojelualueille suuntautuva liikenne

Luonnonsuojelualueella tarkoitetaan aluetta, joka on hankittu tai varattu luonnonsuojelutarkoituksiin. Perusyksiköt määrätään erityisliikenteenä, joka perustuu alueelle kohdistuvaan vierailu- ja huoltoliikenteeseen. Kunnossapidon yksiköintiä varten suojelualueet jaetaan kolmeen luokkaan käyttömäärien perusteella:

- kansallispuistotasoa (runsaasti kävijöitä)
- vähäisen asiakasliikenteen alueet
- ei-liikennöitävät alueet.

Useimmat näistä erilaisista alueista tulevat kuulumaan Natura 2000- verkostoon.

Jos samaan suojelualueeseen sisältyy useampia kiinteistöjä, laaditaan niille yhteiset yksiköt.

Kansallispuiston alueelle on tunnusomaista opastushenkilöstö, opetusaineisto, vähintään kohtuullinen palveluvarustus ja alue-esite. Tällaisella alueella kävijämäärä saattaa olla useita kymmeniä tuhansia henkilöitä vuodessa. Kansallispuistotasolla pääsääntönä on, että liikenneyhteys pyritään hoitamaan perustamalla alueelle kulkua

varten yleinen tie. Jos kuitenkin yksityistietä joudutaan käyttämään eikä kävijämäärä ole selvillä, kunnossapidosta on sovittava tapauskohtaisesti tiekunnan kanssa. Kunnossapitovelvollisuus voidaan sopia esimerkiksi tietyn tienosan kunnossapitona.

Vähäisen asiakasliikenteen alueet voi tunnistaa vähäisestä palveluvarustuksesta, joita ovat mm. lintutorni, tulentekopaikka, järjestetty jätehuolto, rantautumispaikka ja parkkipaikka. Tällaisten alueiden tieyksiköt määrätään liikenteen määrän ja laadun perusteella. Liikenne koostuu vierailijoista, huoltotoimenpiteistä ja valvonnasta. Kävijämäärät vaihtelevat muutamista sadoista muutamiin tuhansiin kävijöihin vuodessa. Matkailukohteiden läheisyydessä vähäisenkin palveluvarustuksen alueella voi olla erittäin suuria kävijämääriä, jolloin alue on syytä luokitella kansallispuistotasoon. Metsähallitukselta voi tiedustella tehdyistä kävijämääräkartoituksista.

Ei-liikennöitäviä luonnonsuojelualueita ovat sellaiset kohteet, joita luonnonsuojelun haltija (yleensä Metsähallitus tai ympäristökeskuksen päätöksellä rauhoitetun yksityisen luonnonsuojelun alueen omistaja) ei erityisesti tuo esille käyntikohteena.

Tällaiset ei-liikennöitävät alueet kuuluvat mm. erilaisiin suojeluohjelmiin (lehdot, vanhat metsät, rannat, lintuvedet, harjut), uhanalaisten lajien (esim. maakotka, valkoselkätikka, saimaannorppa) tai luontotyyppien (maakunnallisesti arvokkaat perinnemaisemat) suojelusuunnitelmiin tai vahvistettuihin kaavoihin luonnonsuojeluvaramuksina (esim. SL-merkintä).

Ei-liikennöitävien luonnonsuojelun alueiden luokkaan kuuluvilla alueilla haltija tai omistaja ei aiheuta säännöllistä liikennettä. Luonnonsuojelun alueen haltijan (lähinnä Metsähallitus) asiakkaiksi tai vieraisiksi ei lueta marjastajia, sienestäjiä, lintuharrastajia, melojoita tai muita vastaavia jokamiehen oikeuksin liikkuvia retkeilijöitä tai vapaalla metsästysoikeudella metsästäviä kuntalaisia (Pohjois-Suomi). Näille alueille valvonta- tai suunnittelumatkoja ei tehdä edes joka vuosi. Tieyksikkölaskelmassa voidaan kuitenkin perusteena pitää 1–2 käyntikertaa vuodessa henkilöautolla.

Muuta yksiköinnissä huomioon otettavaa. Monille luonnonsuojelun alueille tehdään satunnaisesti myös luonnonhoitoon ja ennallistamiseen, maisema-arvojen ylläpitoon tai tutkimukseen liittyviä toimenpiteitä (esim. hakkuita, kulotuksia, suo-ojien tukkimista). Tällaisista toimenpiteistä aiheutuva liikenne katsotaan kertaluonteiseksi ja otetaan huomioon esimerkiksi käyttömaksuna tai suorittamalla tien kunnostus suojelun alueen haltijan toimesta välittömästi työsuorituksen tultua tehdyksi.

Tutkimustoimintaan (esim. näytteiden keruu, koelaseuranta) liittyvä liikenne voidaan ottaa huomioon joko perusyksiköissä tai käyttömaksuina.

Rantojensuojeluohjelma-alueilla on tuleva käyttö tarkistettava rakennusten ja tonttien osalta. Koska valtiolle hankitut tontit siirtyvät pääsääntöisesti luonnonsuojelutarkoituksiin eikä metsätalous- tai retkeilykäyttöön, tulee rakennusten ja tonttien käyttötarkoituksen muuttuminen huomioida ja yksiköinti on tarkistettava todellisen käyttötarkoituksen mukaiseksi.

Rakentamiskustannusten osittelua varten on määritettävä tapauskohtaisesti suojelun alueen tien käytön luonne (kohta 2.2). Lähtökohtana voidaan pitää erityiskäyttöä

(kuten kunnossapitokustannustenkin osalta) niiltä osin kuin alue ei tule metsätalouksen käytön piiriin.

Esimerkki:

Karhuvaaran alue on vanhojen metsien ohjelmakohde ja sisältää lisäksi soidensuojelualueita. Osa alueesta on hankittu valtiolle luonnonsuojelualueeksi. Alue sijaitsee taajaman läheisyydessä. Alueen luontopolku on esitelty internetissä mm. kunnan kotisivuilla. Taajaman koulut käyttävät aluetta opetuskohteena.

Kävijämääräksi arvioidaan 2 000 henkeä vuodessa. Näistä kuitenkin puolet on koululaisia, jotka kulkevat polkupyörillä. Autolla tehtyjen matkojen lukumääräksi arvioidaan huoltoliikenne huomioon ottaen 500 matkaa vuodessa. Tieyksiköt määrätään metsähallitukselle.

Painoluvuksi saadaan $2 \times 500 \times 1 \text{ tonni} = 1\,000 \text{ tonnia/vuosi}$.

Maa- ja metsätalouden harjoittamisesta aiheutuvaa ylimääräistä ja säännöllistä liikennettä, jota ei lueta viljelmän normaaliin sisäiseen tai ulkoiseen liikenteeseen

- teurasajo (esim. lihakarjatilat, broilerikasvattamot)
- rehukuljetukset (esim. siipikarja- ja sikatilat)
- kuivikkeen (turpeen yms.) kuljetukset
- tuotantorakennusten lämmitykseen liittyvät ajot
- asiakasliikenne suoramyynti-, maatilamatkailu-, viini-, mansikanviljely- tms. tiloille
- kaikki liikenne, joka aiheuttaa tavanomaisesta viljelystä poikkeavaa henkilö- tai kuorma-autoliikennettä tilalle.

Esimerkkejä:

a) Sika- ja siipikarjatiloihin suuntautuva säännöllinen rehu- ja teurasajo määritetään keskimääräisen kuormakoon ja kuljetuskertojen mukaan. Nautakarjatiloihin pienehkö määrä rehukuljetuksia voidaan katsoa sisältyvän ulkoisen liikenteen painolukuun, samoin satunnaiset teurasajot.

b) Mansikanviljelytilalla liikennettä lisäävät poimijat sekä asiakas- ja tukkuliikenne. Asiakasliikenne arvioidaan keskimääräisen asiakasmäärän mukaan.

c) Yksityistien varrella sijaitsevilta kolmelta luomukananmunia tuottavalta tilalta haetaan keräilyautolla kerran viikossa munia. Kuljetuksen vuotuisen liikenteen paino on 2 500 tonnia/vuosi ja kokonaistonnikielometrimäärä $1,3 \text{ km} \times 2\,500 \text{ tonnia/vuosi} = 3\,250 \text{ tkm/vuosi}$

Tieosakas	Kuljetusmatka (km)
Tila A	0,2
Tila B	0,9
Tila C	1,3
Yht.	2,4

